

Laudatio

cu prilejul decernării titlului academic de
Doctor Honoris Causa
domnului

Academician Eugen Simion

Stimate Domnule Academician Eugen SIMION,
Stimați membri ai Academiei Române,
Dragi colegi senatori ai Universității
POLITEHNICA din București,
Distinși Oaspeți,

Este o mare onoare și un privilegiu să putem prezenta
acest Laudatio pentru acordarea celei mai înalte distincții
academice, titlul de Doctor Honoris Causa al Universității
POLITEHNICA din București, decernat astăzi domnului
academician Eugen Simion – o personalitate nu numai de
o dimensiune copleșitoare, dar și greu de creionat în cele
câteva pagini ale acestui document.

L-am ascultat de multe ori, mândru că este fiul satului Chiojdeanca, din Prahova, că a fost elevul liceului „Sfinții Petru și Pavel” (astăzi Colegiul Național „I.L. Caragiale din Ploiești) și nu uită să ne reamintească întotdeauna că a fost coleg cu Nichita Stănescu. De altfel, Colegiul Național „I.L. Caragiale” din Ploiești a dat țării 26 de membri ai Academiei Române, din care trei au fost președinți ai Academiei Române – domnul Eugen Simion, domnul Mihai Drăgănescu și domnul Andrei Rădulescu.

Student și apoi profesor al Facultății de Litere a Universității din București, domnul Academician Eugen Simion îi elogiază mereu pe marii săi profesori Tudor Vianu, George Călinescu, Alexandru Rosetti, Iorgu Iordan.

În aprecierile despre începuturile profesionale îl amintește pe profesorul Șerban Cioculescu, conducătorul tezei de doctorat, cu un subiect predestinat criticului de mai târziu, teză intitulată „Eugen Lovinescu, scepticul mântuit”.

Tot în rândurile mentorilor săi îl adăugă și pe Perpessicius, conducătorul tânărului cercetător Eugen Simion la Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu” al Academiei Române.

Începând cu anul 1964, domnul Academician Eugen Simion a pășit în cariera didactică pe post de lector, apoi din 1971 a devenit conferențiar și din 1990 a devenit profesor universitar la Facultatea de Litere a Universității din București.

În perioada 1970-1973 a fost lector invitat la Universitatea Sorbonne din Paris, iar în anul 1974 a obținut o bursă de studii în Germania Federală.

Debutul publicistic a fost marcat de articolul despre „Caietele Eminescu” în revista „Tribuna” în anul 1958, pentru ca în perioada 2004-2009 să publice facsimilarea integrală a „Manuscriselor lui Mihai Eminescu” despre

care, cu bucuria îndreptăţită, spunea că „nu se mai pot pierde”.

A colaborat frecvent cu revistele „Gazeta literară”, „Contemporanul”, „Viaţa Românească”, „România Literară”, „Literatorul”, „Cultura”, „Caiete critice”, ca redactor şi director.

În anul 1993 a devenit membru al Academiei Române, în perioada 1994-1998 a fost vicepreşedintele Academiei Române, 1997-1998 a fost preşedinte interimar, iar 1998-2006 a fost Preşedintele prestigioasei instituţii. În prezent, este preşedintele Secţiei de Filologie şi Literatură a Academiei Române.

Domnul Academician Eugen Simion este membru de onoare al Academiei de Ştiinţe a Moldovei, membru al Academiei Regale din Danemarca, membru al Academiei de Ştiinţe Morale şi Politice din Franţa, membru al

Academiei din Atena, membru al Academiei Regale Europene a Doctorilor din Barcelona, membru al Academiei Europea și membru al Academiei de Știință și Artă din Serbia.

Din 2006 până în prezent este directorul Institutului de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu” al Academiei Române, unde a coordonat și coordonează proiecte de cercetare de interes național.

În perioada 1990-2007 a fost Președintele Consiliului Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare, din 2006 este director al „Revistei de istorie și teorie literară” și, din 1992, profesor invitat la École Normale Supérieure de Paris.

În anul 1998 domnul Academician Eugen Simion a înființat Fundația Națională pentru Știință și Artă, ce își desfășoară activitatea sub egida Academiei Române. În

cadrul acestei fundații, domnia sa a coordonat întreaga colecție „Opere fundamentale” și a reușit să sprijine numeroase proiecte din domeniul științei și artei.

A publicat, în reviste de specialitate, peste 3000 de studii și articole. Este coordonatorul „Dicționarului general al literaturii române”, volumele I – VII, un proiect-testament grandios. A scris, de asemenea, peste 25 de cărți, ale căror titluri sunt anexate, din care 13 sunt traduse și publicate în SUA, Germania, Franța, Serbia și care reprezintă repere pentru critica literară românească.

Mihai Eminescu, Ion Creangă, Eugen Lovinescu, Alexandru Odobescu, Marin Preda, Eugen Ionesco, Mircea Eliade, Emil Cioran, Petru Dumitriu sunt doar câteva dintre marile nume de scriitori din patrimoniul cultural românesc despre care academicianul Eugen Simion a scris.

În calitate de editor, domnul Academician Eugen Simion a coordonat lucrări de referință precum „Eminescu – proză literară”, „Eugen Lovinescu – Scepticul mântuit”, „Mircea Eliade – Proza fantastică”, „De la T. Maiorescu la G. Călinescu – Antologia criticilor români”, „Manuscrisele lui Mihai Eminescu” – 38 de volume, colecția „Opere fundamentale în format Pleiade” – 250 de volume, precum și ediții critice integrale din autori români, cu studii introductive și prefețe semnate de domnia sa.

De asemenea, domnul Academician Eugen Simion este coordonatorul și, în parte, autorul Dicționarului general al Literaturii Române (șapte volume, 7000 de fișe), din care primele cinci din cele opt s-au republicat în 2019.

Este coordonatorul celor 28 de volume ale „Cronologiei vieții literare românești”, precum și al „Enciclopediei literaturii române” pentru care este, în parte, și autor.

De asemenea, sunt de reținut și studiile domniei sale publicate în Franța, Elveția și Belgia.

Este deținătorul premiului Academiei Române din 1977 și a primit de cinci ori premiul Uniunii Scriitorilor din România.

De asemenea, este deținătorul Ordinului Național „Steaua României” în grad de „Mare Cruce”, al Ordinului brazilian „Crucea Sudului”, al Ordinului și diplomei daneze, este Comandor de gradul I al ordinului Danebrog, al „Legiunii de Onoare a Franței” în grad de Ofițer, al Medaliei de aur oferită de Președintele Republicii Serbia.

Despre opera Academicianului Eugen Simion s-au scris nouă volume cu titluri sugestive, precum: „Manual de trudire a cuvântului”, „Vertical într-o lume agitată”, „Model de existență”, „La ceasul împlinirilor supreme”.

Este Doctor Honoris Causa al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, al Universității din Belgrad și al Universității de Stat din Republica Moldova.

„Dumneavoastră, domnule Academician Eugen Simion, faceți parte din categoria aleasă a criticilor români de ieri și de astăzi, care au rămas credincioși vocației și menirii lor fundamentale, aceea de a descoperi și impune valoarea” – menționa, cu precizia matematicianului, domnul Academician Viorel Barbu în răspunsul la discursul de recepție la Academia Română. Și tot domnia sa continua că vi se potrivește sintagma de „geometru al ficțiunii” căruia „îi este străină amabilitatea de complezență și evită ca prin omisiune sau laude excesive să se facă părtaș la un act de confuzie de valoare; în calitate de critic literar este ceea ce, după propriile mărturisiri, și-a dorit întotdeauna să fie: un om pentru care adevărul există. V-ați făcut un titlu de onoare din cinstirea

și apărarea memoriei și operei marilor creatori ai literaturii române și ați imprimat această linie de conduită și în Academia Română.”

Domnul Academician Eugen Simion, considerând „anacronic doar disprețul față de adevăr”, este permanent în prima linie a bătăliei de a-i înfrânge pe scepticii de serviciu, care spun că „noi, românii, nu mai suntem în stare de nimic”. „Nu este adevărat, nu așa sunt românii!” este răspunsul dumneavoastră ce ține loc de axiomă. „Nu poți să ai o cultură, să trăiești într-o națiune, dacă o detești” și continuați cu o sinceritate ce nu poate trece neobservată, dar și cu autoritatea mânuitorului de cuvinte „Da, Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Blaga ori Arghezi ar fi meritat pe deplin premiul decernat de Academia Suedează”.

Academicianul Eugen Simion este, cu siguranță, un reper al culturii române, prin prestigioasa sa operă, prin modul

în care se raportează la adevăr și la valorile fundamentale ale umanității.

Senatul Universității POLITEHNICA din București, în semn de prețuire, a hotărât să vă acorde cel mai înalt titlu academic – Doctor Honoris Causa.

Cărți și lucrări științifice relevante

Cărți

1. Proza lui Eminescu, 1964 (ed. a II-a, 2018),
2. Orientări în literatura contemporană, 1965,
3. E. Lovinescu – Scepticul mântuit, 1971 (ed. a III-a, 2016),
4. Scriitori români de azi, I-IV (1974, 1976, 1983, 1989),
5. Timpul trăirii, timpul mărturisirii. Jurnal parizian, 1977 (ed. a VII-a, def. 2019),
6. Dimineața poezilor, 1980 (ed. a V-a, def. 2014),
7. Întoarcerea autorului, 1982 (ed. a V-a, def. 2019),
8. Sfidarea retoricii. Jurnal german, 1986 (ed. a II-a, def. 2019),
9. Moartea lui Mercuțio, 1993 (ed. a III-a, def. 2019),
10. Convorbiri cu Petru Dumitriu, 1994 (ed. a III-a 2019),
11. Mircea Eliade. Nodurile și semnele prozei, 1995 (ed. a V-a, 2015),
12. Fragmente critice, I-VI, 1997-2000,
13. Ficțiunea jurnalului intim, I-III, 2001 (ediția a III-a, Tracus Arte, București, 2018),

14. În ariergarda avangardei. Convorbiri cu Andrei Grigor, 2004 (ed. a III-a, def. 2019),
15. Tânărul Eugen Ionescu, 2006 (ed. a III-a, 2012),
16. Genurile biograficului, I-II, 2002 (ediția a III-a, Tracus Arte, București, 2018),
17. Marin Preda. Portretul scriitorului îndrăgostit, 2010 (ed. a II-a, 2019),
18. Ion Creangă: Cruzimile unui moralist jovial, 2011 (ed. a III-a, 2017),
19. Cioran: O mitologie a nedesăvârșirilor, 2014,
20. Alexandru Odobescu. Un romantic erudit și anxios, iubitor de reverii clasicizate, 2015,
21. Posteritatea critică a lui E. Lovinescu, 2017.

Volume apărute în limbi străine (selecție)

1. Imagination and Meaning. The Scholarly and Literay Worlds of Mircea Eliade (The Seaburg Press, New York, 1982, co-author),
2. Élmények kora, vallomások kora. Párizsi napló (1983),
3. Die Mitte der Welt: Aufsätze zu Mircea Eliade (Suhrkamp Taschenbuch Verlag, Frankfurt am Main, 1984, co-author),
4. The Return of the Author (Northwestern University Press, Evanston, Illinois, SUA, 1996),
5. Le Retour de l'Auteur (L'Ancrion Editeur, France, 1996),
6. Mircea Eliade: A Spirit of Amplitude (East European Monographs, Boulder, Distributed by Columbia University Press, New York, 2001),
7. Mircea Eliade, romancier (Éditions Oxus, Paris, 2004),
8. Umorenje demon teorije (Apostrof-Rading, Belgrad, 2004),
9. Le Jeune Eugène Ionesco (Editions L'Harmattan, Paris, 2013),
10. Cioran, une mythologie de l'inachevé (Editions Le Soupirail, Paris, 2016),
11. Rumunski Egzistencijalizam (Filip Visnjic, Belgrad, 2016),
12. Mladi Eugen Ionesco (Novi SAD, Serbia, 2018),
13. Cioran (Novi SAD, Serbia, 2019).

Editor și coordonator (selecție)

1. Eminescu. Proza literară, 1964 (în colaborare),
2. E. Lovinescu: Scrieri, I-IX (1969-1982),
3. Mircea Eliade: Proza fantastică, I-V, Editura Fundației Culturale Române, 1991-1992,
4. De la T. Maiorescu la G. Călinescu. Antologia criticilor români, I-II (1971),
5. Coordonator al proiectului de facsimilare integrală a Manuscriselor Mihai Eminescu (2004-2009, 38 vol.),
6. Coordonator al Colecției Opere fundamentale, în format Pléiade. Lansată în anul 2000, această colecție a ajuns, în 2019, la 250 de volume (ediții critice integrale din autori români). Într-o proporție covârșitoare, aceste volume au apărut însoțite de studii introductive, prefețe ș.a. semnate de Eugen Simion,
7. Coordonator și, în parte, autor al Dicționarului General al Literaturii Române (vol. I-VII, 7.000 de fișe), realizat de institutele de cercetare ale Academiei Române; în prezent se pregătește ediția a II-a. Primele cinci volume – din cele opt prevăzute pentru ediția a II-a – au apărut deja (2019),
8. Coordonator al Cronologiei vieții literare românești (28 de volume tipărite până în 2019),
9. Coordonator și, în parte, autor al Enciclopediei literaturii române vechi, București, 2018.

Studii și prefețe publicate în străinătate (selecție)

1. Dictionnaire des citations du monde entier, Éditions Robert, 1979 – pentru literatura română,
2. Eugene Ionesco – Non, Préface, Éditions Gallimard, 1986,
3. Mémoires d'Europe, 3 vol., Éditions Gallimard, 1993, în colab., partea privitoare la literatura română,
4. Ethnographie et Propagande: angoisses rêves et espoirs d'Europe, coord. Louis-Philippe Laprevote, Presses Universitaires, Nancy, 2000, în colab.,

5. Les figures du Double dans les littératures européennes, Éditions L'Age D'Homme, Lausanne, Suisse, 2001, în colaborare,
6. Les «moi» de Georges Simenon (notes sur les écrits intimes), Le Bulletin de l'Académie Royale de Langue et de Littérature Françaises de Belgique, Tome LXXX, N° 3-4, Année 2002, 63-79,
https://www.arlfb.be/bulletin/bulletinsnumerises/bulletin_2002_lxxx_03_04.pdf,
7. Trois personnages: l'Ascète, le Bon vivant et le Moraliste. Et un «paresseux qui travaille»: Julien Green, Le Bulletin de l'Académie Royale de Langue et de Littérature Françaises de Belgique, Tome LXXXVT, N° 1-2-3-4, Année 2008, 129-142,
8. Le Dossier Ésotérisme et littérature. Mircea Eliade. Modes et Modèles culturels: occultisme, ésotérisme, magie, rituels initiatiques, mythes..., în „La Revue de la Bibliothèque Nationale et Universitaire de Strasbourg, nr. 4, 2011, https://www.arlfb.be/bulletin/bulletinsnumerises/bulletin_2008_lxxxvi_01_04.pdf.